

V Ě S T N Í K

ČESKOSLOVENSKÉ NÁRODNÍ RADY AMERICKÉ

Číslo 215

Listopad 1972

Josef Falta

LAVINA SE ŠINE DÁL

Když v Alpách padají laviny, lidé v údolí se jenom křičou a modlí se hledí ke krásně čisté, ale jakoby netečné obloze. Obrovské plochy sněhu sjíždějí a řítí se, skalní stěny se trhají, lámou a s rachotem se sypou do hlubin, kameny se metají v divokých dalekých kocích, padá kleč a po ní i stromy a do dalekého údolí hřmí hluk, jako by nastával konec světa. Laviny, nevyzpytatelné v času, směru a mohutnosti, jsou ukázkou divoké, nezkracené, bezhlavé síly.

Vesničané, kteří na úbočích hor vzdělávají polička a sklízejí sena a otavy (dělalí to i ve válečných dobách), vyrostli v tom děsu a přivykli mu, vědí, že proti němu nic nezmohou a jenom doufají ve slitování. Když "jdou" laviny, na stránkách vystupujících z údolí se už běhají krásné velké květy čemeřice, a horal ví, že pak se všecko začne zelenat a růst a nad tím požehnáním budou dolů shlížet horské velikány s hlavami obtočenými smetanovými mraky a mlhou. A tak je od věčnosti do věčnosti.

Také o některých lidských dílech se říká, že jsou lavinovitá a hlavně se to píše o letošních volbách. Nemělo by se tak psát, protože ve volbách jde o rozumové rozhodování, o dlouhou přípravu a nikoli o náhlé sesutí, které může být způsobeno třeba jen výkřikem. A je-li tu přece nějaká podoba, pak v té naději horalů, že jejich údolí zas se zazelená, rozkvetne a bude plné vůně.

* * *

Jako ve všem, i v politice domácí a mezinárodní jdou po dnech uchvacujících řeči šedivé dny pracovní, které jediné rozhodují o výsledcích slávy vítězství. S nimi se vynořily staré známé těžké problémy, na jejichž luštění se teprve pozná mistrovská ruka. Je jich mnoho a hned první z nich je rozvrstvení kongresu, které v minulosti už tolikrát vedlo ke krisím mezi prezidentem a zákonodárným sborem a tentokrát není bezpečně ohraničeno ani stranickou příslušností.

A příští vláda, ať jakkoli zreorganisovaná, bude musít s příštím kongresem řešit choulostivé věci, o nichž nikdo nemůže říci, že je vyřídí jenom "svou vlastní filosofií." Vysocí vládní činitelé naznačují na příklad, že nastávají "zlé časy" pro školství a programy zdravotnické, že nevyhnutelně musí být řešeny zanedbávané problémy menšin, měst, bezpečnosti, dopravy, atd. Poukazuje se na čím dál naléhavější a stále odkládané požadavky ochrany spotřebitelských zájmů proti zdražování a výrobní nepoctivosti, na bezohlednost průmyslu a na netečnost k úpravám řek a j. Federální soudy brání se víc a více vládním zásahům do své pravomoci a nutí vládu, aby plnila zákony a rozhodnutí nejvyššího soudu, a rovněž kongress vystupuje na obranu svých práv.

Nepříjemným úkolem bude také vyšetřování známých nepěkných afér souvisících s volbami, kterých se vládní strana při vši své moci a výhodách mohla snadno ušetřit, nebýt různých horlivců. Divné jenom je že v zemi, kde je tak silně zdůrazňován "zájem poplatníků", nikdo ani nehlesne, že těch přinejmenším padesát milionů dolarů, vydaných na volební propagandu, nakonec také zaplatí poplatníci

v cenách zboží, v nespravedlivých výhodách, odměnách a škodách, jimiž budou vyváženy staticové, ba milionové volební dary největších podnikatelských magnátů.

Výsledky voleb, jejich příčiny a zvláštnosti, osobní a politické vlivy byly v tisku již důkladně prozkoumány, vyloženy a byl odhadnut jejich účinek na budoucí vývoj. Pravda je, že vítězství je složeno velmi pestrě: Každý volič chtěl svým hlasem projevít spokojenost nebo nesouhlas s něčím jiným. Sám prezident Nixon potvrdil, že nejde o vítězství jedné strany, a bývalý tajemník pokladu Connally, jenž založil v demokratické straně frakci nixonistů a snad bude státním tajemníkem, v televizním projevu rozpačitě zdůrazňoval, že o volební vítězství se přičinili lidé všech stran, skupin a směrů.

Velmi přispěly hlasy stoupců alabamského guvernéra Wallace, jenž byl zločinným útokem vyřazen z možné kandidatury. Má však stále dalekosáhlé politické plány a je zajímavé, jak se shoduje v názorech s prezidentem Nixonem. Zdůrazňuje totiž neustále, že Spojené státy musí se řídit úrovní "průměrného Američana." V tom je sice známý odpor k "intelektuáliství," a pohrdavé podcenění vzdělanosti vůbec, ale také vlastně urážka amerického lidu.

Lid přece dobře chápe, že celý vývoj Spojených států, jejich pokrok vědecký, technický a hospodářský není dilem zálesáctví a "průměrnosti," a že zakladatelé a budovatelé Spojených států, právě ti nejvýznamnější, nebyli "průměrní" ani vzděláním, ani cílem, který vytkli národu a o jehož dosažení vytrvale usilovali. Americký občan také dobře ví, že národ nikdy nesmí přestat překonávat "průměrnost," protože jinak zakrní a v ní utone. Sem ovšem náleží také fantastické, nesprávné, ba povážlivé kombinace s "horřejší" (tj. patrně zámožnou) vrstvou středního stavu, o níž se tolik mluví a to bez jakéhokoli zřetele k tomu, jak se uplatňovala ve světě v posledním půlstoletí zejména za diktatury.

* * *

Ve volbách snad nejvíc vážily prezidentovy zásahy do mezinárodní politiky, jichž bylo ve volební kampani výdatně využito tiskem, rozhlasem a televísi. Pokud jde o Čínu, kde návštěva byla nejvýznamnější, opravdoví znalci poměrů a osobností jsou v úsudcích zdrženliví. Slavná americká spisovatelka Pearl Bucková, která v Číně vyrostla, působila, miluje čínské zemědělství, o nichž napsala překrásný román Dobrá země, nepřestává se zabývat čínskými problémy a pomáhat odtud čínským dětem, vyslovila se také o prezidentově výpravě do Peking: "Politicky je to důležitá," řekla, "všechno záleží na tom, jak ho tam přijali. Nebyl pozván, pokud vím, a myslím, že zájezd do Pekingu byl jeho vlastní dramatický nápad, bylo to překvapení, velmi americké, velmi náhlé. Tím však, že Nixon bezpochyby sám si vyžádal návštěvu, umístil s asijského stanoviska Spojené státy do poďradného postavení slabého, nuzného hosta."

V americko-čínských vztazích se mnoho nezměnilo, diplomatické spojení nebude, dokud Spojené státy nepřestanou uznávat národní Čínu. Jenom americké obchody jsou

VESTNÍK

NOVEMBER 1972

Organ of the Czechoslovak National Council of America

Published monthly (Except bi-monthly July-August)

Subscription \$2.00 a year — Outside U.S.A. \$3.00

Editor—VLASTA VRAZ

Office: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650

Tel.: 656-1117

Second class postage paid at Chicago, Illinois

VESTNÍK

LISTOPAD 1972

Orgán Československé národní rady americké

Vychází měsíčně (s výjimkou dvojčísla v červenci-srpnu)

Předplatné \$2.00 ročně. — Mimo U.S.A. \$3.00.

Redaktorka—VLASTA VRÁZOVÁ

Úřadovna: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650

Tel.: 656-1117

najednou plně čínských uměleckých předmětů, látek, dámských šatů a ozdob, ba jedna chicagská čínská restaurace podávala ve volební kampani "pravou čínskou večeři," jakou měl prezident Nixon za návštěvy v Pekingu.

Ale jinak komunistická Čína jen pozoruje. Sblízuje se s Japonskem, odsuzuje vietnamskou politiku Spojených států, je proti nim ve Spojených národech, a zařadí se patrně i do japonského plánu na "ochranu Pacifiku," do něhož Japonci zvou i Austrálii, která za války trnula strachem před japonskou invasí. Přitom však Pacifik má už ochranu, totiž podle dřívější a znovu potvrzené smlouvy americko-japonské. Tu se však objevuje v ostřejším světle také otázka Filipin a hlavně Havajských ostrovů, kde Japonci mají milionové investice, a které, jak si před časem poteskal jeden bývalý japonský předák, měli po Pearl Harbor obsadit a nebyli by prohráli válku.

* * *

Sovětský blok ovšem nenařiká na pomalý rozvoj americko-čínských vztahů a přijal výsledek amerických voleb s vážným klidným uspokojením. Polský komunista předsedající valnému shromáždění Spojených národů uvítal sice Nixonovo vítězství jedním z výroků, které popudlivého Karla Marxe už před stoletím přiměly k rozhorlenému prohlášení: "já nejsem marxista." Žádné americké volby nebyly v Moskvě tak příznivě zhodnoceny, jako nyní. V článku vládních Izvěstí nebylo ani křivého slova o amerických kapitalistech, ačkoli za nedávných Olympijských her byl počet medailí sovětských atletů prohlášen sovětským tiskem za vítězství "socialismu" nad chátrajícím kapitalismem. Rovněž Brežněv a Kosygin vyjádřili upřímnou radost nad moudrostí amerických voličů, kteří hlasovali pro mír. Američtí komunisté se přitom jaksi ztratili, ale tuhle náhlou skromnost jsem zažili už za války.

Sovětský svaz má arciť mnoho v sázce. Nedávno byly s ním podepsány komplikované smlouvy, o nichž tajemník obchodu Peterson tvrdí, že do tří let ztrojnásobí náš obchod se Sovětským svazem, který pak bude činit bezmála dva biliony dolarů ročně. Poskytneme Sovětskému svazu dlouhodobý pohodlný úvěr, úlevy cenové, celní a dopravní, a podle Petersonova výkladu získáme také sami: ušetříme skladně, které vláda musí platit v sýpkách za uložení nadbytku sklízně, po pšenici, kterou dnes Rusko potřebuje nejvíc, dodáme mu kukuřici, hospodářské stroje a zboží pro sovětskou domácí spotřebu, dáme dokonce i koncesi na výrobu Pepsi Coly. My naopak budeme v sovětech kupovat nutné suroviny, naši petrolejáři patrně pomohou sovětům budovat potrubí pro přírodní plyn, který pak sověty budou prodávat výhodněji než svým přískrceným "spojencům" v Evropě. Naši nezaměstnaní budou mít práci a výdělek a nikdo jim už nebude vyčítat nedostatek "etiky."

Začátek tohoto obchodování byl nepříjemně poznamenán prospěchářským skandálem a pak tím, že americkému spotřebiteli bylo zdraženo maso a teď i chléb — zato budeme tu mít lacinější sovětskou vodku a vína.

K výhodám dohody se Sovětským svazem náleží také to, že takřka po třiceti letech od skončení světové války podařilo se konečně vyřídit sovětský válečný dluh. Podle zákona o půjčce a pronájmu Spojené státy dodaly Sovětskému svazu válečný materiál, výzbroj, výstroj, lodí, auto-

mobily, tanky, potraviny atd. celkem za 11 bilionů dolarů. Dopravovaly to v doprovodu vlastních válečných lodí, budovaly k tomu zvláště v Perském zálivu přístavy, překladiště, ba i dráhy. Ale Sovětský svaz, který po válce z každé země, kterou "osvobodil," odvezl jako válečnou kořist celé továrny, zdráhal se zaplatit Spojeným státům a letos nabídl 300 milionů. Konečně ve spojení s obilnou smlouvou se uvolil dát 722 milionů, ale i to jen proto, že kongres by jinak nebyl schválil úvěry k nynějším nákupům. Tajemník obchodu Peterson to pochválil jako velmi výhodné ujednání.

Sovětská vláda bude ten dluh splácet do roku 2001, což při sovětském způsobu měnit závazky, je doba neopatrně dlouhá. Teď právě jsou sověty v prudkém sporu s Maďarskem, kterému vnucují povinnosti ohrožující životní úroveň maďarského lidu. V Československu se vynořily stížnosti, že československé lázeňství se nemůže rozvinout na předválečnou výši, protože v padesátých letech příliv návštěvníků z komunistických států katastrofálně snížil počet hostů z ostatních zemí, a protože peníze, které komunističtí cizinci utratí za svého výhodného pobytu v československých lázních, musí být nahrazeny těmto komunistickým zemím v jiné oblasti zahraničního obchodu nebo politicky. Takové je obchodování s komunisty.

* * *

Dnes už asi nikdo nebude pochybovat, že Spojené státy poskytují sovětům výhody za "nadvelmocenské mírové souručenství." Sovětský svaz sice znovu vyzbrojuje arabské země s "přátelskými režimy," jak řekl sovětský premier Kosygin, jenž ujistil také Egypt, že může zase spoléhat na sovětské zbraně a všecku pomoc proti Izraeli. Ještě nedávno sjížděli se do Moskvy prezident a ministři zahraničí a obrany ze Středního východu a jihovýchodní Asie a teď jak se zdá, přiměla sovětská vláda k povolnosti Severní Vietnam, který léta vyzbrojovala proti Spojeným státům. Očekává se, že z nového vyjednávání dr. Kissingera v Paříži s vietnamskými komunisty vzejde přece jen přiměří, o kterém se před volbami říkalo, že je "na dosah ruky" a "na špičce pera." Na plnění podmínek přiměří budou dozirat dvě mezinárodní komise, ovšem s komunistickými členy, kteří se všude tak znamenitě osvědčili. Ale záleží také na tom, podaří-li se přimět Severní Vietnam, aby z Jižního Vietnamu odvolal své vojsko a místní komunistické povstalecké čety, a vyklidil území, které tam obsadil a za vyjednávání všemožně rozšiřoval novými útoky.

* * *

Sovětský svaz a Spojené státy vystupují nyní na světovém jevišti doopravdy jako nadvelmoci a upravují mezinárodní poměry. Volební vítězství kancléře Brandta v západním Německu a jeho první dohoda s komunistickým Východním Německem je nesporný politický úspěch Sovětského svazu a dobře vypočítaná příprava na tzv. zajištění evropské bezpečnosti. Nevěříme však příliš západoněmeckému tvrzení, že tím a předcházejícími dohodami se Sovětským svazem a Polskem zmizí z Evropy napětí a obavy.

Naši spojenci z Atlantického svazu jsou opatrní a poradce prezidenta Nixona dr. Kissinger musil některé nedůvěřivce zvláště přesvědčovat, že Moskva má doopravdy vážné úmysly. Nyní byla tedy několika státům Varšavského spolků rozeslána pozvání k poradám o snížení počtu vojska o-

bou táborů v Evropě. Porady budou zahájeny 31. ledna ve Švýcarsku a mezitím 22. listopadu byla přípravná schůze ve finských Helsinkách pro chystanou konferenci o bezpečnosti v Evropě.

“Dobrá vůle” komunistů je vždycky spojena s průvodem vězňů. Východní Německo, kde byla po válce nejkrvavější ministryně spravedlnosti, propouští osoby, odsouzené pro pokusy o útěk do západního Německa a pro “zradu.” V novinách byl takový obrázek: západoněmecké úřady přijímají a krmí na hranicích hladové a otrhané propuštěné trestankyně z východního “bratrského” státu. Také sovětská vláda se k americkým volbám oblékla do lidskosti: propustila bez otrocké vystěhovalecké daně několik desítek židů, kteří chtějí do Izraele, vyvází do západního Německa zbytek povolžských Němců, kteří přežili stalinský teror, a dokonce dovolila, že hlavní činitel v zápase o lidská práva, fysik Sacharov smí navštívit Spojené státy. (Patrná ho nepustí zpět.) Ale dále drží v žalářích, v táborech a v ústavěch pro choromyslné ostatní účastníky hnutí za rovnoprávnost, učence, básníky a spisovatele, lidi statečné v spravedlnosti.

Také Kuba se přihlásila, zřejmě z popudu Moskvy, která má stále přirozený zájem na této předsunuté komunistické pozici u břehů Spojených států. Jedenáct let tam nacházeli bezpečný útulek zločinci unášející americká letadla s cestujícími, teď konečně nabízí Castro smlouvu, že bude stíhat vzdušné piráty, ale bude asi chtít, aby mu Spojené státy vydaly některé kubánské uprchlíky.

K divným znamením na mezinárodním nebi řadí se také vývoj na Středním východě a vtírá se podezření, zda sovětská “pomoc” v Indočíně nebude zaplácena rozšířením sovětského vlivu a na útraty Izraele. Předsedkyně izraelské vlády Golda Meirová již zdvořile odmítla “podněty” Dr. Kissingera.

* * *

Organizátoři vídeňského kongresu (1814-15) a kongresu berlínského (1878) měli nemalé a nesnadné úkoly, určené většinou panovníky a jejich hlavními rádci. Neudrželi mír natrvalo, neboť zárodky války byly už v jejich rozhodnutích o úpravě Svropy. Teď se připravuje nový takový kongres v rozsahu širším a za okolností zvlášť nebezpečných.

A tak jede car Brežněv na bílém koni po vzoru Mikuláše II., jako kníže míru, jenže ztělesňuje faleš a bezohledné násilí. Ze starých nepřátel lidských práv shromážděných kdysi ve Vídni a v Berlíně, zbylo jen Rusko. Je v sovětském zakuklení, ale líp připravené a rozpínavější, než se jevílo na tom posledním velmocenském kongresu, který už ovládalo Německo. Brežněv jede zajišťovat “mír a bezpečnost Evropy,” t.j. chce, aby západní demokracie mu daly plnou moc k upevnění komunistické hrůzovlády v podmaněných státech a k novým výbojům.

Sovětský svaz láká také Albanii, jediného zástance čínského směru v Evropě. Ale ku podivu na konferencích nebude zastoupeno Rumunsko, které Spojeným státům urovnalo cestu do Číny a které se v srpnu 1968 postavilo s Jugoslavií na obranu Československa proti sovětské invazi a proti Brežněvově doktríně o omezené státní svrchovanosti. Slibovali jsme Rumunsku hospodářské výhody, ale nechali je teď na holičkách ve svízelné situaci.

A tak se v duchu ptáme, zda s tím americkým obilím nebyla do bezedných útrob Sovětského svazu nasypána také svoboda národů, které Sovětský svaz zotročil? Lavina?

Dary na činnost ČSNRA:

Příspěvek na sociální činnost věnuje odbočka

ČSNRA Washington, D.C.	\$300.00
Mr. & Mrs. Antonín Filipi, New York, N.Y.	25.00
Mrs. Maria K. Zguris, Greenfield Center, New York	21.00
Mr. Štefan Kopecký, Chicago, Ill.	15.00
Mrs. Alice Caton, Chicago, Ill.	5.00
Mrs. Mary A. Hrach, Van Nuys, Cal.	5.00
Mrs. Vera Cornell, Lewiston, N.Y.	1.00
Mr. George Zavodny, Masaryktown, FL (na poštovné)	1.00

PŘEDSEDNICTVO ČSNRA

přeje

SVÝM VĚRNÝM ČLENŮM
A PŘÁTELŮM

RADOSTNÉ VÁNOCE

A ZDRAVÍ A ŠTĚSTÍ

V NOVÉM ROCE

Zpráva z předsednictva

Schůze se konala v úterý večer dne 14. listopadu v místnosti Rady. Předsedal br. Ferjenčík. Br. tajemník Vlastimil Chalupa předložil došlou korespondenci, vyžadující projednání předsednictvem. Dopisy dle příslušnosti zodpovědí br. tajemník a br. Schwarzenberg za výbor pro zahraniční záležitosti.

Br. Krákora předložil finanční zprávu a účty, které předsednictvo schválilo. Za dnešních poměrů musí se počítat se zvýšeným vydáním, např. tiskárna zvyšuje sazbu o deset procent. Členské příspěvky zdaleka nedostačují, takže Rada závisí na úrocích z daru (trust fondu) a na zisku z různých podniků, např. plesu, Československého dne chicagské oblasti, Holiday Folk Fair, atd. Očekává se přínos za nálepky, který bude velice vítaný a potřebný. Předsednictvo schválilo námět p. M. Košar — holubici za mřížemi. Nálepky budou během listopadu rozeslány členům ČSNRA. Byl schválen i druhý námět (potrhaná čs. vlajka). Těchto druhých nálepek má být použito až r. 1973 k akci výročí sovětské invaze.

Ses. Marie Langová referovala o práci úřadovny a zvlášť vyzdvihla účast Rady na mezinárodním bazáru Holiday Folk Fair a dobrovolnou pomoc našich členek i členů na Navy Pier. Tento podnik je velice náročný, vyžaduje velkých příprav a mnoho práce po dva, tři dny, takže výdělěk \$813 je zasloužený.

Tři členové chicagského předsednictva se zúčastnili sjezdu SVU ve Washingtonu: místopředsedové ČSNRA br. Schwarzenberg a Ing. Štefan Papánek, který na sjezdu přednášel na téma “Niektoré aspekty vo vývoji čs. poľnohospodárstva,” a ses. Vlasta Vrázová, Br. dr. František Schwarzenberg byl zvolen jednomyslně předsedou SVU a v sobotu večer, na banketu v Kennedy Center for Performing Arts. promluvil k účastníkům sjezdu a četným hostům. Předseda ČSNRA prof. Vratislav Bušek z New Yorku byl zvolen místopředsedou SVU.

Dne 13. listopadu ses. Vrázová navštívila State Department. Přijal ji šéf čs. desku, p. Edward Hurwitz, kterému bylo přiděleno Československo po jeho pobytu v Moskvě. Na State Department docházejí dopisy od organizací i jednotlivců týkající se plánované konference o evropské bezpečnosti a memoranda Rady o neutralizaci. State Department se též zajímá o problém dětí čs. uprchlíků, kterým až dosud nebylo dovoleno jet za rodiči.

IN MEMORIAM

K uctění památky svého manžela Jerryho, zemřelého v únoru 1971, věnuje	
Mrs. Marie Polanka, Cleveland OH	\$10.00
K uctění památky svého otce, p. Karla O. Antene, Mrs. Hermie C. Rabstějnek, Oklahoma City, Okla.	10.00

LETOŠNÍ FOLK FAIR

I letošního roku se Čs. národní rada americká zúčastnila chicagského národnostního bazaru Folk Fair na Navy Pier, který se rok od roku stává oblíbenější událostí. ČSNRA měla v jídelní části výstaviště svůj stánek, zatím co v kulturní části měla svoji výstavku Čs. ženská národní rada v exilu. Krásné broušené sklo, keramika, vzácné výrobky a národní kroje, lidové umění, umělecké figurky a jiné předměty byly ve stánku rozmístěny s velkým vkusem a stánek velmi pěkně reprezentoval čs. umění, uměleckou výrobu i lidové tradice. O úpravu stánku, vybrání a dodání exponátů i jejich vkusné rozmístění se postaraly sestry Milada Ferjenčíková a Maru Prokop-Friedlová. Několik krásných kusů skla zapůjčila pí. Mazáčová.

V sobotním odpoledním programu čs. národnostní skupinu úspěšně reprezentoval svým vystoupením taneční soubor mladých Kubu Domov.

V jídelním stánku ČSNRA byly podávány teplé pokrmy, zdaleka k nim vábil návštěvníky velký obraz Savo Rokniche namalovaný dle milého posvícenského motivu Josefa Lady. Ses. Anna Rubínová, která byla jako v letech minulých naší osvědčenou obětavou kuchařkou, se se svou pomocnicí ses. Šimanerovou po oba dva činila a všichni zákazníci stánku si její jídlo velmi chválili.

Dlouhý pult stánku byl neustále doplňován novými dávkami domácího pečiva, které členky Čs. národní rady a Čs. ženské národní rady pro stánek napekly. V neděli večer však v celém stánku nebyl jediný kousek pečiva. Všechno bylo vyprodáno. Nermalou zásluhu o prodejní úspěch stánku měly sestry, které v něm pilně prodávaly. V sobotu to byly ses. Rose Krákorová, Marie Langová, Marie Bláhová z odbočky Západní předměstí, ses. Riedlová z odbočky 28. října, ses. Žaludová z odb. Gama a ses. Zajíčková. V neděli opět sestry Krákorová a Langová, ses. Rohelová z odb. Západní předměstí, ses. Hoeschlová z odb. Jana Masaryka, a večer pomohl prodávat také Martin Brym z odb. Gama. Pečivo domácí výroby, které stánek prodával, bylo velmi dobré jakosti. Ses. Bláhová pro stánek upekla 255 plněných "ořechů", jejichž prodej sám o sobě stánku vynesl \$51.00, ses. Vlčková 10 dlouhých závinů, ses. Plevová nespočetné malých, pracovních výborných koláčků ze zmrzlého těsta. Členky Ženské národní rady věnovaly mnoho domácích dortů, bábovek a výborného pečiva, také velmi chutné obložené chlebičky.—Br. Smunt po oba dva dny vařil kávu a obsluhoval hosty. Jeho velkou zásluhou bylo též postavení a potom opět rozebrání celého stánku. — Transportací zboží a pečiva a ostatních věcí potřebných k postavení a vybavení stánku obsarali: ses. Vrzáková, Langová, bří. Kent, Šalomoun a Dellin.

Čistý zisk z Folk Fair činí \$813.68. Tržby ve stánku často činí jen 20c či 25c za koláček, koupený na ochutnání. A tak lze říci, že docílený zisk je úspěchem. Čs. národní rada děkuje touto cestou všem, kteří se o tento úspěch zasloužili, všem dárným pečiva, naší dobré kuchařce ses. Rubínové a její pomocnici ses. Šimanerové, členkám Ženské národní rady, všem prodávajícím, br. Smuntovi a všem ostatním pomocníkům. Potěšitelné je nejen finanční úspěch stánku, ale také ten morální, neboť tolik lidí ukázalo dobrou vůli pomoci Radě k národnostnímu i finančnímu úspěchu, tolik jich přiložilo ruku k sice malému, ale vskutku společnému dílu a učinili to s radostí a samozřejmostí — a po oba dva dny byl stánek pln pohotové ochoty a veselé pohody. Už z tohoto důvodu, z té ochotné, společné práce, můžeme mít z letošního Folk Fair upřímnou radost.

* * *

TISKOVÁ OPRAVA

V minulém čísle Věstníku byl nedopatřením tiskárny vnechán jeden vysázený řádek textu úvodníku Josefa Falty, čímž odstavec ztratil smysl. Uvádíme opravu, neboť odstavec měl znít:

"Tvoří se skupiny uprchlíků navzájem se potírající, spísovatelé si vyčítají politické pozadí, atd. Komu to prospěje? Je tohle budování lepší budoucnosti?"

FRANTIŠEK KALKUS SEDMDESÁTNIKEM

V těchto dnech překvapila předsedu odbočky ČSNRA "28. říjen", br. Františka Kalkuse, sedmdesátka. Takový věk bývá hranicí, na které se uzavírá bilance života, neboť nelze s úspěchem předpokládat, že se v této mladosti člověku podaří nalézt po Kolumbovi ještě jednou Ameriku.

František Kalkus — rozvázný, dobrý pracovník, poctivý a nadšený vlastenec, překročil svou nenáročnou činností na čára roli dědičné obvyklou hranici privátně žijícího občana a svojí prací sloužil zájmům širším, ideálům všeobecným a především potřebám národním a to jak doma, tak i v exilu. Za všechnu tu obětavou, poctivou, v pravdě lidskou a sokolskou činnost vysloužil si od komunistů kriminál v Jáchymovských dolech a exil.

Odbočka ČSNRA "28. říjen" skromně vzpomněla na své členské schůzi jeho sedmdesátin, aby zaslouženou a vděčnou pozorností vyjádřila svému předsedovi vděk a uznání za jeho práci, kterou bez slávy a zisku ve svém životě konal pro národ a vlast.

Bylo to ve čtvrtek, dne 16. listopadu 1972 v 8 hodin večer v siní domu Lincoln Federal na Čermákově třídě v Berwynu.

V kytiici vzpomínek přátel jubilanta byla zhodnocena jeho činnost a četní návštěvníci byli pohoštěni.

Za odbočku ČSNRA "28. říjen": Božena Riedlová, archi-vářka; Emanuel Lát, místopředseda.

* * *

PŘEDNÁŠKA DR. JAROSLAVA DRÁBKA V PÁTEK 8. PROSINCE

Klub svobodné kultury pozval dr. Jaroslava Drábka k proslavení přednášky **Komunisté a právní řád**. Dr. Jaroslav Drábek byl státním zástupcem v procesu s K. H. Frankem a funkcionáři pražského Gestapa. Bude hovořit o komunistickém odboji za války v pravdivém světle a o pravé podstatě legendy o Juliu Fučíkovi; uvede fakta, jež nesměla být uveřejněny ani v letech 1945-1948.

Přednáška se koná v pátek 8. prosince v 8. hod. večer v hale Lincoln Federal Savings & Loan, 6655 W. Cermak Rd., Berwyn, Ill.

ZAPŮJČENÍ FILMŮ

ČSNRA půjčuje následující filmy k promítání:

Pohřeb Jana Palacha v Praze — 16 mm černobílý zvukový film (9 minut).

Seven Days to Remember — historický film natočený čs. filmaři o invasi a okupaci Československa v srpnu 1968; 16 mm černobílý zvukový film s anglickým komentářem (58 minut).

50. výročí ČSR — slavnost ve Washingtonu, D.C.; zájezd uspořádaný ČSNRA za účasti krajských organizací. Film je 16 mm, barevný a zvukový (20 minut).

O zapůjčení dopište úřadovně ČSNRA, 2137 So. Lombard Ave., Room 202, Cicero, Ill. 60650.

O FILMU "SEVEN DAYS TO REMEMBER"

Z dopisu dr. Karla Boháčka, předsedy odbočky ČSNRA Niagara Buffalo, New York:

"Děkujeme za zapůjčení filmu "Seven Days to Remember". Velmi se nám líbil a celý náš večer měl velký úspěch. Měli jsme nebyvalou návštěvu. S Vaším svolením jsem zapůjčil film také Universitě Niagara, kde byl promítnut tamním Slavonic Institute studentům s velikým úspěchem. Po promítnutí filmu se vyvinula široká diskuse, ukazující, s jakým zájmem studenti film sledovali.

Byl jsem požádán o zapůjčení filmu též profesorkou zdejší katolické koleje Canisius College, profesorem politických dějin na zdejší State University of New York at Buffalo a také profesory zdejší State University College at Buffalo. Promítnutí filmu u nás vyvolalo velký zájem i na školách."

Úspěšný průběh VI. vědeckého sjezdu SVU

Nový předseda SVU prof. Dr. František Schwarzenberg z Loyolovy university v Chicagu, prohlásil na slavnostním banketu v Kennedyho středisku múzických umění ve Washingtoně, že úkolem Československé společnosti pro vědu a umění v Americe je podávat svědectví o československé mravní a duchovní výši. Tímto banketem vyvrcholil třídní sjezd SVU, na který se sjelo na 200 vědců, kulturních pracovníků, spisovatelů, žurnalistů a umělců z USA, Kanady, Evropy, Austrálie a Nového Zélandu.

Sjezd byl zahájen v pátek 10. listopadu v budově university G. Washingtona valným shromážděním SVU. První jeho polovina byla vyplněna zprávami činovníků. Uvádí se v nich, že SVU má dnes kolem 1,500 členů. Přibývá tedy členů hlavně v západní Evropě a v Austrálii. Místní či oblastní skupiny SVU jsou v Londýně, Montreálu, Torontě, Chicagu, New Yorku, Albany, N.Y., Washingtonu, Los Angeles, Clevelandu, v Mnichově, ve Švýcarsku, v Melbourne a Sydney. Odstupující předseda dr. J. V. Mládek upozornil zejména na zvýšený zájem o SVU ve Švýcarsku a Austrálii. Nový zájem pomáhá také při prohlubování a rozšiřování činnosti SVU. Společnost pokračuje též v publikaci knih, především vědeckých a uměleckých.

Po zprávách se přistoupilo k volbě nového předsednictva a výboru. Novým předsedou byl zvolen dr. František Schwarzenberg; místopředsedy — dr. V. E. Andić, dr. V. Busek, dr. M. Rechcigl, arch. E. Royco a dr. R. Šturm; generálním tajemníkem osvědčený dr. J. G. Lexa; pokladníkem J. Šabat; a redaktorem časopisu "Proměny" dr. J. Škvor. V padesátčlenném výboru jsou zastoupeny všechny oblasti, ve kterých SVU působí, jakož i různé vědní a umělecké obory, a všechny tři generace zahraničních Čechů a Slováků.

Na valném shromáždění se také diskutovalo o rozšíření činnosti SVU na otázky etnických studií v USA a Kanadě a o organizování dalších odborných akcí. SVU má zatím dvě aktivní sekce, hudební a žurnalistickou. Hudební sekce, která má zatím jen formu komise, vede prof. J. Karas. Žurnalistická sekce, jež má už na 130 členů, měla svou výroční schůzi 11. listopadu po přednáškách o české a slovenské žurnalistice v ČSSR i za hranicemi a po velmi plodné diskusi o problémech a perspektivách českého a slovenského tisku v zahraničí. Předsedou sekce je opět red. V. Nevlud; místopředsedy dr. B. Lajda a M. Dobrovodský; jednatelkou-pokladní Anna Faltusová, (16th Street, N.W. Washington, D.C. 20036, USA), archiv. ing. J. Žanda atd. Na banketu v Kennedyho středisku muzických umění v sobotu večer odevzdalo nové předsednictvo diplomy čestného členství jednomu ze zakladatelů SVU dr. Jaroslavu Němcovi z Washingtonu a prof. srovnávací literatury na Yaleově universitě, dr. René Wellekovi. Prof. Wellek patří mezi přední světové vědce v oboru literatury a byl svého času předsedou SVU.

Vědecká část sjezdu probíhala ve dnech 11. a 12. listopadu taktéž na universitě G. Washingtona. Přednášky byly rozděleny do patnácti kategorií a přednášeli vědci nejen českého a slovenského původu, ale i Poláci, Maďaři, Němci a Američané. Přednášky organizoval ing. dr. O. A. Horna z COMSATu (laboratoře pro komerční satelity) ve Washingtonu.

Velké pozornosti se těšily ukázky z nových děl českých a slovenských spisovatelů, Ludvíka Aškenazyho, Ivana Diviše, Egona Hostovského, Karla Kryla, Ladislava Mňačka, Josefa Škvoreckého, Milady Součkové, Miloslava Zlámalu Pavla Javora, Jana Beneše, Vratislava Blažka, Jiřiny Fuchsové, Emila Knieža, Gabriela Lauby, Jiřiny Meixnerové, Antonína J. Liehma a Miloše M. Šebora.

Poprvé byla na sjezdu zařazena kategorie přednášek z oboru etnických problémů a studií. Sekci předsedal prof. Katolické university ve Washingtoně, dr. Richard Kolm,

který je předsedou nové celoamerické organizace, Koordinačního sdružení pro etnická studia. Uvádíme alespoň některé přednášky: Prof. Vadim Medish: "Československá studia a americký zákon o etnické kultuře." — Prof. dr. V. E. Andić: "Socio-ekonomické studie Čechů a Slováků v Americe." — Dr. Ladislav Hudák: "Kanadský multikulturalismus." — Miroslav J. Cigler: Jazykové změny mezi australskými Čechy a Slováky. Dr. Věra Lásková: "Hnutí volné myšlenky mezi chicagskými Čechy."

V žurnalistické sekci byly přednášky o českém a slovenském tisku v zahraničí po roce 1965, o slovenském tisku v Kanadě, o jazykové stránce zahraničního tisku a o problému časopisu pro mládež; a posléze dvě přednášky o 'normalizaci' tisku v ČSSR po roce 1969. SVU-ž

Pozn. red.: SVU vydala zvláštní tištěný program celého sjezdu s abstrakty všech přednášek v angličtině. Všechny publikace SVU lze objednat na adrese SVU, 381 Park Avenue South, Room 1121, New York, N.Y. 10016.

PANORAMA – vánoční dárek

HISTORIE ČECHŮ A SLOVÁKŮ V AMERICE

Dejte ji nejen svým nejbližším, ale též svým přátelům Američanům. Kniha jim jak svými hodnotnými články, tak biografiemi jednotlivců poví mnoho, nač můžeme být hrdi. Přistěhovalci českého a slovenského původu udělal v Americe kus dobré práce, vyznamenali se svoji pracovitostí, houževnatostí a dobrými vlastnostmi charakterovými. Panorama jejich život a působení v nové vlasti, již vždy byli odpovědnými a loyálními občany, zachycuje způsobem, který získal mnohé pochvalné uznání.

Pomozte rozšířit Panoramu mezi svými americkými přáteli, tak aby si mohli utvořit správný obraz o přínosu Čechů a Slováků v Americe.

Cena Panoramy je \$7.00 včetně poštovného, knihu rádi bez prodlení odešleme poštou. Rovněž ji můžete koupit v úřadovně Čs. národní rady americké, 2137 So. Lombard Room 202, Cicero, Ill. 60650.

ČSA STŘEŽÍ VAŠI BUDOUCNOST

Jestliže jste členem bratrské a sesterské podpůrné Jednoty ČSA, jste kryt tím nejlepším životním pojištěním jaké může pouze bratrská jednota poskytnouti.

Jakmile se stanete členem Jednoty ČSA, tato přejímá veškerou zodpovědnost a závazky z vašeho členství plynoucí.

Více než 60 organisátorů Jednoty, s dokonalou průpravou reprezentuje ČSA ve většině států Unie a jest připraveno podat vám veškeré informace týkající se vašeho životního pojištění a vypracovat vám individuální plány, které vám zaručí nejvyšší možnou ochranu pro vaši budoucnost.

ČSA má 200 řádů ve většině států Ameriky v nichž naleznete bratrské prostředí, které vám nemůže poskytnouti žádný obchodní pojišťovna. Ovšem, kromě toho, členství v Jednotě ČSA opravňuje vás k řadě výhod jaké opět pouze bratrská jednota může poskytnouti.

Kdo Jednotu ČSA doporučuje? Více než 118 let služby desetitisícům spokojených členů. ČSA nikdy nezklame, neboť jest vybudována na základech stmelěných z poctivosti a zodpovědnosti. ČSA chrání vaši budoucnost.

Staňte se jejími členy, doporučte ji svým přátelům a známým.

Č.S.A. • 2138 S. 61st Court, Cicero, Ill. 60650

Z UDÁLOSTÍ V ČESKOSLOVENSKU

Dle zahraničních pozorovatelů a návštěvníků je prý po 4 letech okupace a přes přítomnost asi 60,000 sovětských vojáků dnes v Československu viditelná prosperita. Potravin a spotřební zboží lze vidět v hojnosti v obchodech. V zájmu tak zvané "normalizace" Sověti prý investovali do Československa na 1 miliardu dolarů ve zboží a hospodářské pomoci. Zboží ze Západní i Východní Evropy je vidět v nebývalém množství, na příklad španělské banány a pomeranče, italské boty, francouzská vína Beaujolois, sýry Camembert — a konečně je také dostatek i československého dámského prádla. Ulice jsou zaplněny asi 1 miliónem aut a to i značek francouzských a italských. Restaurace jsou plny turistů cizích i domácích, kteří si popřávají právě vepřové se zelím a hlavně plzeňské pivo. Proto není divu, že na 7 miliónů turistů z ostatních socialistických zemí překročilo tento rok čs. hranice, aby si užili a nakoupili to, co jim doma schází.

Přes všechnu tuto prosperitu nálada lidu vůči politice režimu je úplně apatická. Lidé, kteří se stali obětmi čistek ztratili zaměstnání, tvůrčí práce intelektuálů je na bodu mrazu, satirická divadla jsou zavřena, autoři her a filmů a také někteří herci jsou obětmi tvrdého směru "konsolidace." Sověti o apatii lidí vědí, ale není náznak, že by ze svého směru pevně linie ustoupili, at' to stojí co stojí. Jsou usazení jako koloniální velmoc, majíce pro vojsko svá vlastní kasárna, rodinné vilky pro důstojníky a jejich rodiny. Jejich osobní styk s místním obyvatelstvem je zdrženlivý a co nejmenší. Na veřejnosti se ukazují raději v civilním oděni a snažíce se být co nejméně nápadnými, často mezi sebou hovoří jen šeptem.

V každé zemi komunistického bloku je však nedostatek určitého druhu zboží. Východní Němci jsou známi ve všech komunistických zemích dostatkem materiálu na záclony, ale nedostatkem čerstvého ovoce. Čechoslováci mají dostatek čerstvého ovoce, zato však mají nedostatek kávy a vodky. Sověti se v kávě a vodce topí, ale mají nedostatek módního oblečení a bot, a skoro každý touží po "uheráku", kterého mají Maďaři nadbytek, zatím co postrádají dámské prádlo. A tak prý to, co byrokratismus nenúže zařídít k uspokojení obyvatelstva, národy samy mezi sebou vyrovnávají při turistických zájezdech, kdy nastává výměna zboží jako za feudálních dob. Čechoslováci prý se zásobí slunečními brýlemi, hracími kartami a textilními určenými k výměně na zájezd do Rumunska, košilemi, prádlem a ponožkami do Sovětského svazu, čerstvým ovocem pro Východní Němce, prádlem a kalhotovými puňochami pro Maďary, botami a textílem a autosoučástkami pro Bulhary. Sověti prý jsou ochotni odkoupit turistovi košili rovnou s těla a Čechoslováci, Poláci a Východní Němci se vrací ze Sovětského svazu napakovaní zase fotoaparáty, hodinkami a koženinovými čepicemi.

Jediné světélko, ke kterému dnes Čechoslováci upírají své naděje, je konference o evropské bezpečnosti, která má být zahájena příštího roku. Dojde-li k omezení branných sil jak zemí NATO, tak zemí Varšavské smlouvy, doufá se v jakési uvolnění pohybu obyvatelstva a sovětské kontroly.

POSTOJ KOMUNISTICKÝCH ZEMÍ K VIETNAMSKÉ VÁLCE

Zatím co někteří Američané mají po léta utkvělou myšlenku, že válečná akce na obranu Jižního Vietnamu je nemorální, že nehrozí nebezpečí komunismu, a že se jedná pouze o občanskou válku dvou zájmových skupin v Jižním Vietnamu, komunisté říkají pravý opak. Pro ně je vítězství komunismu v Jižním Vietnamu splnění programu Marxe a Engelse — spojení proletářů všech zemí.

Pražská Tribuna uvádí v článku Evžena Lomáka z Prahy 10, za co komunisté ve Vietnamu bojují následující:

"Díky Sovětskému svazu žije prý převážná většina světa v míru. Celý pokrokový svět odsuzuje imperialistickou agresi ve Vietnamu a vede úporný diplomatický boj proti

U.S.A. a morálně i hmotně mu pomáhá. V čele tohoto úsilí stojí Sovětský svaz i ostatní socialistické země. Najdou se však prý i u nás lidé, kteří tuto třídní internacionální akci nechápu, neboť je v nich zakořeněn sobecký nacionalismus a měšťácká omezenost. Ptají se, co máme z takové podpory, co za to dostaneme? Proč se do toho pleteme? Myslím si, že podporuje-li náš stát a ostatní socialistické země vietnamský lid v jeho spravedlivém boji, nelze mluvit o nějakém "obchodu" a o tom, co nám to vynese. Jde o pomoc, již se v praxi naplňuje věta Marxova a Engelseva Komunistického manifestu — Proletáři všech zemí, spojte se! Americká válka ve Vietnamu je proti pokroku, proti socialismu. Američtí vojáci a důstojníci dobře vědí, a také jsou k tomu vychovávaní, že ve Vietnamu bojují především proti komunismu, za "svobodu" amerického typu! — Kdyby kapitalismus v Indočině zvítězil, vzniklo by tím nebezpečí i pro další socialistické státy v Asii i v Evropě. Zpomalil by se dočasně i dynamický rozvoj socialistické a komunistické společnosti. Vždyť už v současnosti by bylo možno daleko rychleji zvyšovat životní úroveň pracujícího lidu v socialistických státech, kdyby každý z těchto států nemusel vynakládat milionové částky na zbrojení — na obranu proti imperialistické agresi."

Toto výše uvedené doznání nás utvrzuje o naivním postoji, který v otázce vietnamské války zastávají američtí intelektuálové, učitelé, studenti, nemluvě o těch skupinách, které si přejí vítězství Viet Congu. Ještě více zarážejícím faktem je, že americký tisk nedokázal čelit komunistické propagandě a nedokázal objasnit poslání americké akce. Americký tisk a spojovací prostředky působily v posledních letech dojmem, jakoby jim nevažilo, že lid tápe a neví, co je správné a co škodlivé. A tak po 10. let mezinárodní komunismus za pomoci malých, ale aktivních skupin z řad Američanů úspěšně propagoval mezi americkými občany "nesmyslnost a nemorálnost" vojenské akce na obranu Jižního Vietnamu. a dnes s obavami shlížíme k přípravám osudu, jež má potkat Jižní Vietnam. Osudu, jenž nám tolik připomíná osud Československa po podepsání mnichovské smlouvy.

SOVĚTSKÉ ULTIMATUM ČS. NÁRODOHOSPODÁŘSTVÍ

Rada sovětského velvyslanectví v Praze, J. I. Sejmonov, předložil čs. hospodářským odborníkům kritické postřehy buržoazí proti setrvačnosti a pohodlnosti čs. ekonomiky, a to na základě změn náročnosti sovětského trhu.

V počátku studie, jež vyšla v Sovětském odborném hospodářském tisku, který se zabýval hospodářskou integrací socialistických zemí plánovanou na dalších 20 let, bylo na účet čs. hospodářství řečeno následující: "Obrat zahraničního obchodu Sovětského svazu s Československem v této pětiletce bude činit asi 13 miliard rublů. V kapitalistickém světě tak velký obchod mají jen Spojené státy s Kanadou nebo Japonskem. V této pětiletce nebude větších strukturálních změn. Přírůstek obratu zahraničního obchodu vyplývá hlavně ze zvýšení vzájemného obratu výměny strojů a zařízení. V letech 1966 až 1970 Sovětský svaz vyvážel stroje a zařízení v částce 5.5 miliard rublů a dovážel za 12.2 miliard rublů ročně. Ceny strojů na světovém trhu stále rostou. Toto musí nutně vést k přesvědčení, že takové proporce vzájemné výměny strojů a zařízení nevyhovují potřebám Sovětského svazu . . . Chceme, aby naši partneři v socialistických zemích pochopili, že když jejich vnitřní trh nebude otevřen pro sovětské stroje a zařízení, nebude mít Sovětský svaz možnost dále rozvíjet hospodářské vztahy, protože naše možnosti dodávky paliva a surovin jsou omezeny. Pokračování stoupající tendence ve stejném struktuře a tempu není možné. V sovětském strojírenství pracuje nyní na 8 miliónů lidí. Sovětský svaz má nejskvělejší — a to uznal i prezident Spojených států — obranný potenciál, který je rozvinut s výrobou vlastními silami. Lze z toho odvodit závěr, že Sovětský svaz nemůže vyrobit takové stroje, které by neodpovídaly potřebám ostatních

socialistických států? Svědčí o tom i to, že sovětské licence na výrobu strojů a zařízení kupuje 30 zemí na světě, mezi nimiž je Japonsko, Spojené státy americké, Itálie a další. Nechci se zabývat otázkou, proč vznikla atmosféra, že mnozí hospodářští pracovníci hledali možnosti dovozu strojů a zařízení jen v kapitalistických zemích. Zde v Československu při návštěvě vašich závodů jsem se setkal s tím, že často kupujete na Západě takové výrobky, které již byly vyvinuty v Sovětském svazu a v mnohých případech i v lepší jakosti. Další prohloubení socialistické integrace v oboru strojírenství narazí na problém kvality a technické úrovně strojů a zařízení. Integrace se může rozvíjet jen na základě vysoké techniky . . . My, sovětsí ekonomové, vycházíme z toho, že čs. strojírenství je přeinvestovaným odvětvím a že jeho další rozvoj musí probíhat tak, aby rozsah stavebních prací byl minimální . . . Rozvoj čs. hospodářství nové pětiletky se musí uskutečňovat směrem k snížení spotřeby materiálu a energie. Chtěl bych ještě dodat, že v této práci máme velké časové zpoždění. Od zpracování koncepce přes vědecké a konstrukční práce až do zahájení seriové výroby v našich obvykle uplyne 5-8 let. Ze strukturálních přeměn budeme tedy mít výsledky až v polovině následující pětiletky. Stanoviska ojedinelých generál-ředitelů setrvat na současném výrobním sortimentu by vedla naše vztahy do slepé uličky. Z toho hlediska by bylo vhodné lépe studovat světový trh, jeho možnosti, potřeby a perspektivy světové ekonomiky, aby čs. podniky mohly sladit potřeby svého výrobního programu s potenciálními možnostmi SSSR . . . Skončili jsme program elektrifikace železnice a jeho tempo se v Sovětském svazu snižuje. Proto potřeba lokomotiv z Československa klesla. Dodávky čs. trolejbusů souvisí s koncepcí rozvoje sovětské dopravy. Odborníci říkají, že trolejbus není perspektivní druh hromadné dopravy. A k tomu ještě přistupují námitky na jakost trolejbusů dodávaných z Československa. Proto nemůžeme nutit naše odběratele, aby zvýšili své nákupy. Navíc naše sovětské závody produkuje moderní rychlé trolejbusy, které dovolují větší zatížení než československé. Další nejobtížnější otázkou v našich vztazích je palivový a surovinový problém, na jehož řešení závisí osud celého socialistického systému. Je pochopitelné, že nejdůležitější úlohou v jeho řešení budou i nadále dodávky z SSSR. Podle mého názoru nemůžeme zajistit celé požadované tempo růstu dodávek paliva do Československa a do ostatních socialistických zemí. Není vhodné vycházet již předem z nereálných představ. Palivové energetické otázky se snažíme řešit cestou účelové úřadové účasti zemí, které mají zájem o její rozvoj, protože Sovětský svaz pouze vlastními silami tento problém řešit nemůže. Československo v minulé pětiletce bylo v čele příprav těchto opatření. Bylo první zemí, se kterou jsme zahájili tuto cestu. Teď v mnohých směrech bylo předstihnuto jinými zeměmi. Bylo by užitečné i pro Československo obnovit svou vedoucí úlohu v naší vzájemné spolupráci. Chtěli-li naši partneři v Československu řešit a ve vlastním zájmu vyřešit problém nebezpečí svého národního hospodářství v další perspektivě, musí věnovat větší pozornost otázkám protihodnot, které dostává Sovětský svaz v rámci úřadové účasti. V žádném případě nebude brát takový sortiment zboží, který nemůžeme uplatnit na jiných trzích. Zboží musí být prvotřídní a musí odpovídat potřebám Sovětského svazu. A zčásti to musí být i výrobky, které jsou vyrobeny z dovážených materiálů nebo podle zahraničních licencí. Když Československo ušetří ohromnou částku nákupem surovin v Sovětském svazu, myslím, že je úplně správné jednat o tom, aby část tohoto zisku byla věnována na nákup zboží nebo licencí pro potřeby Sovětského svazu. Již před několika léty jsme mluvili s vašimi soudruhy o možnostech vlastního průzkumu trhu, o rozboru těch oborů, které jsou potenciálními odběrateli vašeho zboží. Bez oboustranného průzkumu—a my se ho nyní snažíme v Československu provádět — bez pochopení podmínek organizačních a finančních, bez pochopení otázek podřízenosti, ve které existují vaše i naše podniky, není vůbec možno vy-

pracovat perspektivu a úspěšně rozvíjet naše hospodářské vztahy." Tak dalece pan rada sovětského velvyslanectví v Praze J. I. Seimonov.

Jestliže tato strohá slova byla uveřejněna v tisku, o co ostřejší musely být rozpravy o bezpečnosti čs. národního hospodářství za zavřenými dveřmi. Po vybrakování uranu na válečný potenciál Sovětského svazu, po dodávkách zbraní Egyptu a Severnímu Vietnamu, bez kterých by životní úroveň v Československu mohla být daleko vyšší, po všech reorganizacích čs. průmyslu, tak aby vyhovoval Sovětskému svazu — zatím co měl odbyt na Západě za tvrdé valuty — Československo je nyní nuceno hrát úlohu zaměstnance, který bude žít pouze z práce svých rukou, a jeho výrobky bude prodávat někdo jiný. Jinak nebude přírodní plyn na energetiku, nebude surový olej, nebudou suroviny a nebude odběr čs. zboží, neboť je nikdo nechce a ani nebude potřebovat. Už není z čeho brát a tak soudruh nezná soudruha.

Alois Šalomoun

* * *

V Havlíčkově Brodě zemřela v požehnaném věku 85ti let paní Ema Mušková, dřívější ředitelka Hospodyňské školy v Havl. Brodě. Paní ředitelka E. Mušková i přes svoje vysoké stáří stále byla zapojena do práce pro své bližní. Denně vypomáhala v ústředně zdravotní služby místní okresní nemocnice. Napojovala se tak na svoji dřívější činnost v rámci Československého Červeného kříže, ve kterém byla oblastní předsedkyně a úzce spolupracovala s Dr. Alicí Masarykovou, která vždy vděčně vzpomínala spolupráce s paní E. Muškovou. Odešla vzácná žena, která pro město Havlíčkův Brod a celý tamější kraj Českomoravské vysočiny dávala celé své srdce.

A.K.W.

RUDOLF FRIML ZEMŘEL VE VĚKU 92 LET

Hollywood, Kalif. — V nemocnici v Hollywoodu v Kalifornii zemřel hudební skladatel Rudolf Friml. Dožil se požehnaného věku 92 let. Do nemocnice se odebral na léčení 5. října — a už ji neopustil.

Skladatel populárních operet, který o sobě ještě ve svých 90 letech prohlásil, že je "pln hudby", žil životem plným, úspěšným a velmi aktivním. Ještě jako 86-letý podnikl Friml náročné koncertní turné.

Rudolf Friml se narodil 7. prosince 1879 v Praze jako syn pekaře. Friml hrával v kostele na varhany, později studoval 6 let na pražské konservatoři. I když je světu známý více jako skladatel, Friml se uvedl jako klavírní virtuos a také do Ameriky přijel doprovázet houslového Mistra Jana Kubelika na jeho zájezdu v roce 1901.

V Americe se trvale usadil v roce 1904 — a zjednal si zde brzy dobré jméno. Popularity však dosáhl ržedem operetou Firefly r. 1908.

Následovaly další operety (celkem 33) včetně Katinky, až přišla Rose Mary, která byla v roce 1924 slavně uvedena v New Yorku (557 představení), v Paříži se hrála nepřetržitě 3 roky. Skladatel Friml se jí zapsal do dějin. Další úspěšnou operetou byl The Vagabond King. "Oslí serenáda" a "Indian Love Call", se staly písněmi známými po celém světě.

V českém prostředí se stal Friml známým již dříve (ještě před odchodem do Ameriky) libivými sentimentálními písněmi.

V Americe se Friml stavěl k skladatelům zvучných jmen.

JOŽKA PEJSKAR ŠEDESÁTNÍKEM

7. prosince se dožije šedesátky šéfredaktor mnichovského "Českého Slova" Jožka Pejskar. V Československu i v zahraničí je též znám jako jeden z obětavých pracovníků rozhlasové stanice Svobodná Evropa. Jožka Pejskar je upřímným Sokolem a vlastencem. Neúnavně pracuje, jezdí po Evropě, organizuje, nabádá k národní práci. V živé paměti je jeho zájezd do USA a Kanady těsně před sovětskou agresí v srpnu 1968. Přejeme Jožkovi Pejskarovi hodně zdraví a sil do další činnosti. ZP

Z OBLASTÍ A ODBOČEK:

ODBOČKA WASHINGTON, D.C.

Dr. Josef Hašek a ses. Anna Faltusová, členové Výboru pro zahraniční záležitosti, zastupovali Čs. národní radu při různých akcích a jednáních ve Washingtonu, D.C., a vedli též korespondenci v celé řadě záležitostí. Dr. Hašek zařídil, aby memorandum ČSNRA o neutralizaci Střední Evropy adresované prezidentu Nixonovi, bylo doručeno přímo do rukou dr. Henryho Kissingera. Dr. Kissinger dr. Haškovi osobně poděkoval (viz listopadové číslo American Bulletin).

Dr. Hašek a ses. Faltusová se mimo jiné zajímají o utváření našich styků s Koordinačním sdružením pro etnická studia. Dr. Kolmovi, předsedovi sdružení, podali náměty k dalšímu vývoji činnosti organizace.

Ses. Faltusová bedlivě sleduje americký tisk a reaguje pohotově na různé články o Československu. Poděkovala kupř. redakcím za jejich zájem o československé problémy a uveřejněné články a upozornila je na různé události v Československu, např. na návštěvu Angely Davis v Československu, na článek Alana Levyho v časopise Good Housekeeping o čs. dětech, kterým není dovoleno sloučit se s rodiči žijícími v zahraničí. Dále upozornila americké úřady a tisk na knihu Ladislava Bittmana *The Game of Deceit*, o jejímž vydání Syracuskou universitou jsme referovali v říjnovém čísle Věstníku. Tištěný text memoranda ČSNRA o neutralizaci Evropy zaslala řadě senátorů a kongresníků a mnohým americkým úřadům. Ses. Faltusová navázala též styky se *Studies for a New Central Europe* (viz list. Amer. Bulletin). Text memoranda vypracovaného dr. Janem Papánkem a podaného prostřednictvím Amnesty International Spojeným národům zaslala U.S. senátorům, kongresníkům, několika americkým deníkům a československému desku na State Departmentu. Též se velmi činně podílela na přípravách sjezdu SVU ve Washingtonu, D.C., a pak na organizačních a administrativních pracích během sjezdu.

Dne 27. října t.r. se ses. Faltusová zúčastnila recepce pro etnické organizace, které byly uspořádány v Bílém Domě prezidentem Nixonem. Pověšný přehled o dnešní situaci podal na schůzi, jež recepce předcházela, Col. Haig a ministr obchodu Peterson. Později se dostavil sám prezident Nixon s paní Nixonovou, přivítali přítomné a osobně s přítomnými rozmlouvali.

Odbočka Washington, D.C. koná výroční valnou hromadu v úterý 28. listopadu 1972 v 8 hod. večer v místnosti Little Falls Library, 5501 Massachusetts Ave., NW. Na pořadu bude schválení zápisu z minulé valné hromady, zprávy činovníků, volba předsedy a výboru pro nové období a volné návrhy.

VZPOMÍNKOVÁ OSLAVA 28. ŘÍJNA VE WASHINGTONĚ

Komínkův film "DVA SVĚTY"

Letošní oslava čs. národního svátku ve Washingtonu DC měla poutavý program a pěkný průběh. — Hymny zazpíval Samko Křištofik, báseň "Pozdrav rodné zemi" přednesla Libuše Kocourková. Na jevišti pod velikým protřetím T. G. M. byla usazena skupina krojovaných děvčátek. — Ve svém slavnostním projevu vystihl Jaroslav Kašpar-Pátý, že obnovení čs. samostatnosti v r. 1918 bylo dosaženo nikoli pouze odbojovou činností za první světové války, nýbrž byl to výsledek úsilí mnoha generací a bezpočtu pracovníků v buditecké a národní, kulturní i politické výchově národa. Jména Dobrovský a Kollár, Havlíček a Palacký symbolizují půl druhá století obětavé činnosti, které vděčíme za to, že čs. národ dosáhl tak vysoké kulturní i politické vyspělosti, že když přišla pravá chvíle, byl celý národ jedné myslí s vedením doma i se zahraničním vůdcem Masarykem a čs. legiemi. — Po té byl promítán film "Dva světy" (režisér Mílo Komínek, vydavatel "Našich Hlasů" v To-

rontě). V první části jsou předváděny krásy svobodného Československa a symboly jeho slavných dějin: Koruna sv. Václava a korunovační klenoty, ve druhé části svědectví o násilnickém zločinném komunistickém režimu a filmovaný důkaz "sovětské hanby" — okupace a zotročení ČSR v srpnu 1968. — Film je hudebně podložen Smetanovou "Mou vlastí" a v hlavních částech je provázen slovním doprovodem. — V úvodu byly připojeny záběry z činnosti čs. větve v Torontě a na závěr fotografické vylíčení jedinečné činnosti Mílo Komínka jako vzdušného akrobata ve všech dílech světa.

ODBOČKA MISTR JAN HUS, CHICAGO

I přes vysoký průměrný věk svých členů udržuje svoji činnost. V létě pomohla při uspořádání Československého dne, její členové se zúčastnili průvodu *Porobených národů* — a již nyní členové br. Jan Tesař a jeho manželka Blazenka uvažují, jakou výzdobu dát sálu, v němž bude uspořádán příští ples Čs. národní rady.

KRAJANSKÝ VÝBOR V CLEVELANDU, OHIO

Vzpomínková oslava 28. října se v Clevelandu plně vydařila. Národní síň na Broadway byla opět zaplněna těmi, jimž osud Československa není lhostejný. Přítomní vyslechli zajímavé projevy hluboké filosofické náplně, které přednesli Martin Hrabík, předseda Krajanského výboru, Ralph J. Perk, starosta města a profesor dr. Felix Mikula, který se po dvaceti letech činnosti v Radiu Svobodná Evropa v Mnichově, navrátil do Clevelandu.

Sestra Marie Veverková recitovala Kociánovu báseň "Meditace 28. října 1972" a rodina Lihani (Pavel, Terežka, Pavel II. a Terinka) přednesla recitační a hudební pásmo "Kto za pravdu horí," které bylo složeno Pavlem a Terezkou Lihani. Pásmo mělo veliký úspěch a vrcholilo básní "Dětem," ke které Terežka složila klasickou hudbu a která byla v roce 1962 napsána Přemkem Kociánem, který též řídil program oslavy.

Státní hymny byly zpívány Ludvíkem Rychterou a Terezkou Lihani. Na klavír doprovázela Eleanor Patlejchová. Druhá polovina programu byla vyplněna koncertní skladbou Sokola Tyrš.

Přemek Kocián,
tajemník

Na sobotu 28. října připadla ještě jedna událost. Sešlo se nás několik, abychom udělali radost jednomu z nás. Nebyla to překvapenka, ale šlo o překvapení. Předali jsme příteli a bratru Ludvíku Rychterovi gramofonovou desku, na které zpívá písně, které máme všichni rádi. Desku jsme pořídili bez jeho vědomí z magnetofonových pásků, ze kterých se vysílaly jeho písně v našich českých rozhlasových programech. K vydání desky nás přiměl velký ohlas, který jeho písně měly u posluchačů. Ludvíka jako herce a zpěváka znají nejen krajané v Clevelandu, ale krajané po celé Americe a i v Kanadě.

Cena desky je \$3.50 a čistý výtěžek připadne národním účelům. Obálku zhotovil br. Bořek Kašpárek. Desku možno obdržet na adrese: 1482 Larchmont, Lakewood, Ohio 44107. Desku vydali přátelé L. Rychtery a byla nahrána v Cleveland Recording Company. Je to vlastně první soubor písní, určený pro ty, kteří v nové vlasti nezapomínají na zemi milovanou, vyznání lásky mamince, rodné zemi, české písní a českému písničkáři, zakončené povzdechem: "Jen ve zpěvu jsme našli sladkou úlevu." Je to vyznání citů exulanta-krajana, kterému porozumíte, a věříme, že se Vám písně budou líbit.

SAN FRANCISCO, KALIFORNIE

Sokol San Francisco a odbočka ČSNRA uspořádaly velmi důstojnou vzpomínku 28. října.

Jaromír Marek zařídil do uměleckého programu večera dramatickou báseň Svatopluka Čecha "Ve stínu lípy." Podle zkušeností druhých krajanských scén, báseň zkrátil a dramaticky upravil.

Eliška Buršíková přednesla doprovodný text básně velmi krásnou pročitěnou recitací. Herci Jan Kučera, Ivan Tejrovský, Jiřina Tejrovská a Jiří Špánek zhostili se roli velmi dobře. Další část programu byla vyplněna hudbou. Zuzanka Buršíková zahrála pročitěně Dvořákovy skladby na piano. Mladý Ukrajinec zahrál mistrně revoluční hudbu Chopina a mladá Ukrajinka na akordeon ukrajinské písně. Předseda Ukrajinského kongresu Josef Kladko a předseda Polského kongresu pro severní Kalifornii W. S. Sworakowski přednesli pročitěně pozdravy jménem svých organizací.

Jiří Špánek

ODBOČKA TOMÁŠE GARRIGUA MASARYKA V LOS ANGELES, CALIFORNIA

Po dlouhou řadu měsíců nebylo ve Věstníku ČSNRA zpráv z Los Angeles v Kalifornii. Déle trvající nemoc a několik operací, kterými prošel tajemník odbočky, trvalá zaneprázdněnost předsedy Jaroslava Čadka a nedostatek ochoty při dvou valných hromadách převzít funkce členů výboru odbočky, byly důvodem, že nebylo zpráv z Los Angeles, i tak byl v tomto městě krajanský, organizační i společenský život neobyčejně intenzivní a nebylo neděle, aby naši krajané nebyli zváni zúčastnit se podniku, pořádaného tou či onou krajanskou organizací. A členové odbočky T. G. Masaryka se účastnili všech těchto podniků.

Vedení instrukcemi ústředí ČSNRA v Chicagu neopomněli jsme žáné příležitosti upozorňovat členy kongresu i presidenta Spojených států na to, co bylo vhodné jim sdělit, ať šlo o akce protestní, nebo pokud šlo o účast Spojených států v budoucnosti na konferenci o bezpečnosti a spolupráci v Evropě, jež se má sejit v listopadu t.r. v Helsinkách. Tajemník odbočky br. Smutník dostal 19. října 1972 tuto odpověď' na osobní dopis i úřední dopis odbočky presidentovi:

"Department of State, Washington, D.C. — Oct. 19, 1972.
Dear Mr. Smutník:

President Nixon has asked me to thank you for your kind letter of encouragement and to reply to the comments of your organization to the proposed European Security Conference.

I am enclosing two Department publications that discuss this Conference which, I believe, you and your colleagues will find of interest.

Again, may I express the President's appreciation for your thoughtful, personal comments. Such messages are always a source of strength to him.

Sincerely yours,

John Richardson, Junior, m.p.
Acting Assistant Secretary
for Public Affairs"

Po své celkem ve zdraví podstatně zlepšené situaci překročil tajemník odbočky br. Smutník sedm desetiletí práce ve veřejném životě a je v jednání s mnohými o obnovení činnosti odbočky T. G. Masaryka v Los Angeles, jejíž členové po léta byli věrni zásadám, jež tato organizace hodně přes půl století hájila, uplatňovala a za ně bojovala. Svou věrnost osvědčili mnozí členové odbočky tím, že platili své členské příspěvky do ústředí v Chicagu přímo.

VZPOMÍNKOVÁ SLAVNOST NA 28. ŘÍJEN 1918 V LOS ANGELES

byla trojího druhu. Jako v letech předcházejících, Československá národní rada americká — Odbočka Tomáše Garrigua-Masaryka v Los Angeles požádala město Los Angeles, aby v ten den — 28. října 1972 — vedle hvězdnaté vlajky Spojených států na hlavním stožáru před radnicí byla vyzdvižena vlajka Svobodného Československa. Bylo nám vyhověno a tak už v 7 hodin ráno za krásného slunečného dne předseda odbočky ČSNRA br. Jaroslav Čadek a tajemník br. Bohumil Smutník vztyčili, za účasti zástup-

ců města, československou vlajku, jež pak hrdě vlála nad městem až do západu slunce.

V neděli 29. října 1972 bylo vzpomenuo 54. výročí ustavení samostatné a nezávislé Republiky československé při slavných českých službách Božích a duchovní správce zdejší Misie vyzhám dne vyložil ve zvláštním projevu v Auditoriu Loyolovy střední školy. Za režie Stanislava Brožka byla úspěšně provedena na jevišti hra o Vodníkovi, podle Kytice básníka Karla Jaromíra Erbena.

Odpoledne zdejší organizace Amerického Sokola vzpomněla výročí zrození republiky slavnostní uměleckou akademií. V pořadu vystoupila řada zdejších osvědčených umělců. Program zahájil Karel Finek, který zahrál americkou a československou národní hymnu. Paní J. Francová skvěle zarecitovala báseň Josefa Václava Sládka: Rodná mluva. Paní Adéla Gébrová, koncertní pěvkyně, a Jaroslav Zvolánek zapěli za klavírního doprovodu Eduarda Ingríše dueto "Kdybych se cos takového o tobě dověděla" a "Věrně naše milování." Při slovech "jako matka požehnaním tak zlobou macecha zlá" jsme myslili na matku porobenou vlast, již milujeme hlubokou láskou a které věrni zůstaneme, jak to ve své básní, k tomuto dni složené, krásně vyjádřil K. Finek. K. Kovařík přednesl Tomanovu báseň na uvítanou T. G. Masarykovi a pak ožily vzpomínky na kdysi v Hollywoodu úspěšně provedené dvě operety Eduarda Ingríše: "Tam na horách" a "Maryša." Písně z nich zazpívali za doprovodu skladatele ti, kdo v nich před léty účinkovali, Adéla Gébrová a J. Zvolánek. K. Kovařík pak svou básní o Janu Palachovi předcházel projev Louise Někuďové, jež byla osobní vzpomínkou tehdy dítěte v říjnu 1918 v Praze. Nima Ingrišová zazpívala skladbu manželza "Modlitba za vlast" (měla dvě zpěvní vložky dříve i v českém kostele) a arii z Pucciniho opery "Bohéma" . . . "Vždy když kráčím." K. Finek a B. Šandor obohatili program hudebními čísly, z nichž "Humoreska" Antonína Dvořáka se obzvláště líbila. O vhodnosti básně Vítězslava Nezvala "Praha v dešti", kterou recitoval B. Páv, bylo v obecnstvu dískutováno.

Pořad programu řídil starosta Jednoty Sokola Václav Salák. Tři páry v národních krojích pak zatančily národní tance. Bylo to jejich mládi, jejich půvab a nadšení, jež strhlo přítomné k zaslouženému projevu uznání. Celá akademie měla vysokou uměleckou úroveň a byla důstojnou oslavou svátku československé národní samostatnosti a nezávislosti, jež sice na čas leží pod popelem, ale jak se četlo v raním evangeliu, "Neumřela, ale spí."

Vyzýváme všechny členy odbočky T. G. Masaryka v Los Angeles i touto cestou, aby — až svoláme valnou hromadu teď na konci roku — přišli na schůzi v počtu co největším a obnovili činnost odbočky. Vyzýváme i ty, kdo se uvolí převzít funkce ve výboru, aby přišli s návrhy, jak s někdejšími nadšením rozproudit organizační život v odbočce, jež nikdy nepřestala být živým svědomím národa, jemuž léta okupace znemožnily rozhodnout o jeho vlastním osudu.

Za odbočku ČSNRA,

Bohumil Smutník,
tajemník

O JOSEFU TOMÁNKOVI

A. Čížek, redaktor Biče, vzpomíná šedesátky Josefa Tománka, básníka a pěvce rodné Volyně, který 19. listopadu t.r. oslavil své šedesáté narozeniny.

Josef Tománek se narodil r. 1912 v obci Kupičov u Kovelu. Svými verši byl znám po celé Volyni, později v Brně a v Praze. Bojoval s československou zahraniční armádou v Polsku a také v bojích proti nacistům na Slovensku. Dnes žije Josef Tománek v New Yorku a je znám svými články v "Krajauském tisku a vlasteneckými básněmi, které byly vyčleny nakladatelstvím Hlas-Voice Book and Music Company v New Yorku.

NOVOROČNÍ PŘEKVAPENÍ PRO ČESKOSLOVENSKÉ DĚTI V AMERICĚ

Z popudu pohádkového profesora Fridolína Šmodrchy vzniká pěkný dáreček pro mládež: "KAŠPÁRKŮV KALENDÁŘ PRO DĚTI V AMERICĚ NA ROK 1973," který nakreslil a napsal Savo Roknič.

Je to první kalendář tohoto druhu, který byl vydán pro naše děti v mateřském jazyku ve svobodném světě.

Kalendář je nástěnný, velikosti 11"x14" a obsahuje pohádkové náměty, které si děti mohou vybarvit, a veselé veršiky s doplňováním slov k pobavení i poučení.

Rodiče, babičky a dědečkové, chcete udělat svým malým radost? Kalendář prodává úřadovna Čs. národní rady americké, 2137 So. Lombard Ave., Room 202, Cicero, Ill. 60650. (Telefon 656-1117). Cena \$2.50 včetně poštovného.

Upozorněte své známé — podporujte naši usilovnou práci o zachování mateřského jazyka v Americe. Začněte u svých dětí, budou vám za to vděčny.

V Ě S T N Í K
CZECHOSLOVAK NATIONAL COUNCIL
OF AMERICA
2137 So. Lombard Ave. — Room 202
Cicero, Illinois 60650

Second Class Postage Paid
at Chicago, Illinois